

№ 14/1964.

LAGUTSKOTTETS betänkande № 14/1964 med anledning av lantrådets berättelse till Ålands landsting över landskapets förvaltning och ekonomiska tillstånd under år 1963.

Sedan landstinget med stöd av § 31 mom. 1 i landstingsordningen inbegärt lagutskottets utlåtande över förenämnda förvaltningsberättelse, har utskottet behandlat densamma - vid ett sammanträde gemensamt med finansutskottet - och får för landstinget vördsammast framhålla följande:

Landskapets bokslut för år 1963, såväl det ordinarie bokslutet som bokslutet över landskapets enskilda medel, åtfölja berättelsen såsom särtryck, likaså i enlighet med den kuty, som tillämpats under ett flertal år, separata årsberättelser för Ålands centralsjukhus och Ålands tuberkulosdistrikt, Ålands lyceum, Ålands Sjöfartsläroverk och Grelsby sjukhus. För 1963 har tillkommit separat berättelse för Ålands yrkesskola, som under året kunnat taga det nybyggda skolhuset i användning. Med boksluten har utskottet likväl icke tagit befattning på grund av den uppdelning, som införts genom den 20.7.1960 utfärdade ändrade lydelsen av § 32 i landstingsordningen. Utlåtande om dem ankommer på finansutskottet.

Förvaltningsberättelsen ger en överskådlig bild av utvecklingen inom landskapet och visar, att denna i allmänhet varit tillfredsställande. Behandlingen av frågor, som utskottet berört i sitt betänkande № 17/1963 över berättelsen för år 1962, ha i många avseenden ännu icke kunnat slutföras, måhända icke ens påbörjats. Av dessa må nämnas lagberedningen, som dock i enlighet med lantrådets uttalande i utskottet borde prövas och övervägas mot bakgrunden av de senaste årens erfarenheter.

I samband med förvaltningsberättelsen överlämnades senaste år till landstinget en förteckning över de behandlingsskeden, i vilka av landstinget inbegärda, men ännu icke avslutade utredningar befinna sig.

Sådan förteckning har icke överlämnats till landstingsmännen under detta år, ej heller ingå motsvarande uppgifter i förvaltningsberättelsen. Enligt revisorernas berättelse över förvaltningen under år 1963 framgår visserligen, att kompletterad förteckning för år 1963 lämnats åt dem, men det vore av intresse även för landstingsmännen att få del av densamma.

Vid genomläsningen av berättelsen finner utskottet många korrekturfel, vilka ju icke kunna läggas lantrådet till last, men vilka likväl icke borde få ingå i en berättelse, som t.ex. ur forskningssynpunkt har den betydelse som lantrådsberättelsen har. Dessa korrekturfel synas icke

behöva särskilt beröras, men av dem må nämnas uppgiften på sidan 34, enligt vilken de allmänna vägarnas i landskapet totala längd den 31 december 1963 är 764,918 km (kilometer) i stället för meter, samt uppgifterna i tabellerna på sidorna 68 och 70 beträffande "Bergö", vilket bör vara "Borgö".

Vad berättelsen i övrigt beträffar har utskottet fäst sig vid följande omständigheter:

Sidan 3. Landskapslagen om landskapsförvaltningen 1 § 2 mom. stadgar, att en av ledamöterna i landskapsstyrelsen skall av landstinget förordnas att såsom "vicelantråd" vid förfall för lantrådet fullgöra hans åligganden. Med hänsyn härtill borde uttrycket "lantrådets ställföreträdare" icke vidare hava använts ifråga om Verner Jansson, vars titel "kommunalråd" även kunnat användas i stället för "jordbrukare".

Sidan 10. Utskottet har fått det intrycket, att extra konstaplar anställas i större utsträckning än förhållandena verkligen kräva. Det är naturligt, att sådana måste anlitas under turistsäsongen och då vissa omständigheter i samband med omorganisation och förkortning av polis-manskapets arbetstid så kräver, men då varken befolkningens antal ökats eller brottsligheten tilltagit, borde anlitage av extra arbetskraften kunnat betydligt inskränkas.

Sidorna 12-13. I avsnittet "Den slutna och den öppna vården av akuta sjukdomar" säges: "Socialsköterska saknas fortfarande." I berättelsen för år 1962 säges: "Socialsköterska saknas." Då förhållandet omnämnas två år å rad och fortfarande (understreckat av utskottet) tyder på ett verkligt behov, som borde fyllas, borde anställandet av socialsköterska ägnas tillbörlig uppmärksamhet, ty tillgång på sådan arbetskraft torde stå till buds.

Sidan 17. En och samma folkskola går under två olika namn, nämligen "Jyddö folkskola" och "Vargskärs folkskola". Den rätta beteckningen "Jyddö folkskola" borde framdeles användas.

Sidorna 73-74. Ifråga om verksamheten i medborgarskolorna framgår, att samtliga elever i medborgarskolans avgångsklasser i Mariehamn erhållit en veckas yrkespraktik inom olika företag och firmor i staden, medan motsvarande praktik icke kunnat ordnas för landsbygdsskolornas elever bl.a. på grund av transportsvårigheter. Denna yrkespraktik måste ur elevernas synpunkt anses särskilt betydelsefull och borde kunna anordnas även för landsbygdens skolungdom med nuvarande trafikförhållanden i landskapet.

I berättelsen saknas redogörelse över rättshjälpsbyråns verksamhet.

Av revisionsberättelsen framgår visserligen på sidan 6, att sådan berättelse på begäran inlämnats åt revisorerna och att den icke givit anledning till kommentarer, men då rättshjälpsverksamheten ur allmänhetens synpunkt helt säkert har sin stora betydelse, borde redogörelsen hava ingått i förvaltningsberättelsen. Utskottet önskar att så framdeles måtte förfaras.

Under remissdebatten berördes det förhållandet, att vissa av landskapets tjänstemän åtagit sig bisysslor, vilka kunnat inverka på deras möjligheter att sköta sina huvudtjänster på ett fullt tillfredsställande sätt. Uttalandena har givit utskottet anledning att taga del av det avsnitt i statsrevisorernas berättelse för år 1962, som berör stats-tjänstemännens biförtjänster. (sidorna 123-126).

Landskapsförvaltningen underlydande tjänstemäns och befattningshavares rätt att innehava annan avlönad befattning är ordnad genom landskapslag av den 26 mars 1946 (№ 16/1946), och det kan ju icke råda någon tvekan därom, att landskapslagens bestämmelser tillämpats. Bestämmelserna i landskapslagen är dock knapphändiga. De hänföra sig till "annan avlönad fast förvärvsbefattning, som han icke är berättigad att avsäga sig". Uppenbarligen borde landskapslagen, som redan är närmare 20 år gammal, överses i revisionssyfte. För övrigt synas grundlönerna numera vara på den nivå, att det med hänsyn till tjänsteinnehavarens existens möjligheter icke synes nödvändigt att innehava bisysslor, men då detta likväl i många fall måste tillåtas, icke minst med hänsyn till den sakkunskap, som tjänstemännen besitta på olika verksamhetsområden, och brist på tillgången av kompetent arbetskraft, borde förhållandena kunna ordnas så, att bisysslorna icke inkräkta på den ordinarie arbetstiden.

För att vinna klarhet i saken för hela tjänstemannakårens vidkommande ha statsrevisorerna i samband med sin berättelse för år 1961 anhållit, att statens revisionsverk måtte införskaffa utredning därom, vilka olika slags arvoden och huru höga sådana statstjänstemännen erhållit under år 1962 från statliga kommittéer och kommissioner samt övriga statliga organ, likväl blott för de tjänsters vidkommande, vilkas här avsedda biförtjänster uppgått till visst begränsat, sedermera på grund av omständigheterna höjt belopp. Sådan utredning har även införskaffats och ställts till statsrevisorernas förfogande.

Utskottet anser, att samma förfarande bör tillämpas i landskapet och att landskapsstyrelsen borde utreda, vilka slags arvoden och huru höga sådana landskapstjänstemännen och -befattningshavaren utöver egna löner erhållit under åren 1963-1964 från landskapets, kommuners och kommunala

sammanslutningars organ. Detta med hänsyn såväl till landskapets intressen som till tjänstemännens, vilka möjligen utan saklig grund befaras hava åsidosatt sina förpliktelser i tjänsten.

Med hänvisning till ovanstående uttalanden och allmänna anmärkningar föreslår utskottet, utan att i klämform framställa något yrkande, värdsammast

att landstinget ville godkänna lantrådets berättelse över landskapets förvaltning och ekonomiska tillstånd under år 1963.

Mariehamn den 18 december 1964.

På lagutskottets vägnar:

Jan Erik Eriksson
Jan Erik Eriksson
ordförande.

Axel Kuffschinoff
./.. Axel Kuffschinoff
sekreterare.

Närvarande i utskottet: Jan Erik Eriksson, ordförande, Nils Dahlman, Eliel Persson, Annemi Dahlblom och Gustaf Jansson.

ARSBERÄTTELSE

för läsåret 1963 - 1964